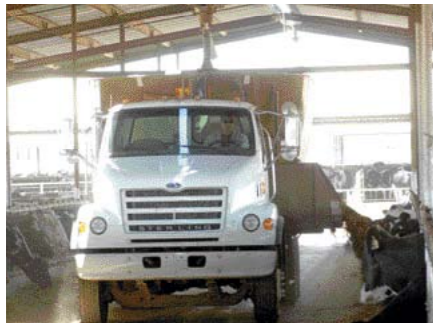

Eigen et-team wint jaarlijks 5000 embryo's uit 1100 et-sessies

Grote stallen bieden plaats aan 12.000 dieren

Een van de eerste bedrijven met zelfrijdende voermengwagen

Koeien, waaronder 225 excellente dieren, samengedreven voor de melkput

Melkveehouder, fokkerijliefhebber, voorzitter van het Amerikaanse holsteinstamboek, maar bovenal een geslaagd ondernemer. Doug Maddox geniet veel aanzien en hij wil zich nu inzetten voor een stabielere melkprijs. 'De melkveesector staat op een keerpunt.'

Dit bedrijf is een familiebedrijf, maar dan met 12.000 dieren en 5500 hectare. Terwijl Doug Maddox deze opmerking maakt, is duidelijk te zien dat hij er trots op is dat naast twee zonen en een dochter inmiddels kleinzonen deel uitmaken van het imponerend melkveebedrijf Maddox Dairy in de Amerikaanse staat Californië. Doug Maddox is 72 jaar en heeft weliswaar de dagelijkse taken overgedragen aan zijn kinderen, maar toch stapt hij elke dag om vier uur 's morgens uit bed. Niet om te melken, maar om een ronde te doen langs de diverse stallen van de bedrijven Maddox Dairy en Ruann Dairy in het plaatsje Riverdale. Hij controleert er de werkzaamheden om zich vervolgens op kantoor over het algehele bedrijfsmanagement en de toekomststrategie te buigen. 'Vooruitkijken is belangrijk', stelt de energieke Amerikaan. 'We waren in de jaren zeventig het eerste bedrijf met een zelfrijdende voermengwagen, de eerste die een ligboxenstal bouwde met een zelfsluitend voerhek – dat we gezien hebben bij een Nederlandse collega – en in deze regio de eerste die in 1982 een bedrijfsopzet maakte met plaats voor 4000 dieren. Als je wilt ondernemen moet je groter, breder denken en verder durven kijken dan je eigen erf.'

Achtste generatie et-kalveren

Uit een rondgang over de bedrijven blijkt al snel dat innovatief denken belangrijk is geweest voor de bedrijfsontwikkeling. Naast de permanente groei in koeienaantallen startte Maddox in 1974 met het bedrijf Golden Genes. Via deze bedrijfstak begon hij beloftevolle stieren vanuit eigen koefamilies te testen. Bovendien

startte hij met de export van vee naar Zuid-Amerika. 'We hebben meer dan 25.000 dieren met het prefix Ruann verscheept', vertelt Maddox. De veeverkoop kreeg in de jaren tachtig vervolg met de verkoop van embryo's naar landen als Argentinië, Mexico en Colombia. Op de speciaal ingerichte et-locatie op het bedrijf vertellen de twee et-specialisten, volledig in dienst van Maddox, dat dit jaar de verwachting ligt op 1100 et-sessies, resulterend in meer dan 5000 embryo's. 'Het voordeel van een grote veestapel is dat je veel donoren hebt. Als een koe niet goed spoelt, nemen we gewoon de volgende', aldus Maddox. Aan goede koeien is geen gebrek. Maddox fokte in zijn leven meer dan 1200 excellente koeien, waarvan er in de huidige veestapel 225 aanwezig zijn. Ook de productie ligt op een hoog niveau. De 365 dagenproductie bij drie keer per dag melken van 4100 koeien schommelt rond de 12.200 kg melk met 3,6 % vet en 3,2 % eiwit.

'Dankzij et hebben we enorme vooruitgang geboekt', prijst Maddox zijn medewerkers. De et-specialisten glunderen. 'Er worden nu kalveren geboren die de achtste et-generatie op een rij zijn.' Het intensieve et-programma schept op zijn beurt mogelijkheden voor de verkoop van stieren. 'De kopers komen uit heel Amerika, sommige kopen een vrachtwagen stieren tegelijk', vertelt Maddox. Alles op het bedrijf lijkt in grote aantallen te gaan. 'Vorig jaar verkochten we 2500 stieren voor de fokkerij. Daaruit selecteren we eerst zelf de beste 1 procent.' Afstamming, productie en gezondheid van de moeder, maar ook hoe de stier er zelf uitziet noemt Maddox belangrijke criteria. 'Wanneer we ondanks de afstamming vinden

dat de stier geen goed beenwerk heeft, dan zetten we hem niet in. Een ki-vereniging kan dat niet. Die koopt het stierkalf, maar heeft vervolgens niet de ruimte om maar 1 procent van de stieren in te zetten.'

Jaarlijks laat Maddox van 25 stieren 500 rietjes invriezen, waarna de stier in een koppel met 120 koeien wordt gejaagd. 'Via de inzet van de rietjes kijken we hoe hij bevrucht en als dat goed gaat, verkopen we een aantal rietjes in de buurt. Als de melkgevende dochters goed zijn, gaan we tot grootschalige verkoop over.' Het op deze wijze testen van stieren levert onvoldoende betrouwbare cijfers op voor de nationale lijst met fokwaarden. Maar dat is voor Maddox geen probleem. 'Ons motto is dat als je in onze fokkerij gelooft, je de stieren gebruikt die wij gebruiken. Bedrijven in deze regio hebben gemiddeld meer dan duizend koeien, het gaat al snel om grote aantallen. We verkopen 10.000 rietjes per maand aan lokale veehouders en nog eens 50.000 doses in Zuid-Amerika.'

Investeren in amandelen en druiven

Doug Maddox werd afgelopen zomer gekozen als voorzitter van het Amerikaanse holsteinstamboek. Dat lijkt een erebaantje, maar niets blijkt minder waar. 'We hebben 30.000 leden en 94 procent van de Amerikaanse melk is afkomstig van holsteinkoeien. Ik vind dat we met die gegevens iets moeten doen.' Maddox kijkt ons vol verwachting aan. 'We zijn als sector te veel overgeleverd aan de melkfabrieken. De melkveehouders opereren te veel versnipperd, er zijn te veel verschillende belangen. Ik zie het nu als mijn taak om via het stamboek iedereen op één lijn te krijgen om een vuist te maken naar de verwerkende industrie.' Het idee van Maddox lijkt niet echt te passen bij een stamboek. 'De melkveesector staat voor een belangrijk keerpunt. Je hebt maar 1500 melkveebedrijven nodig zo groot als het onze, om heel Amerika van melk te voorzien. Maar willen we dat wel? Een vermindering van het aantal bedrijven is ook een zorg voor het stamboek.'

Maddox lijkt zelf de weg van steeds verdere schaalvergroting te hebben verlaten. 'De laatste tien jaar hebben we niet meer dan het noodzakelijke geïnvesteerd in koeien en gebouwen, maar in grond. Bij koeien melken ligt ons hart, maar we hebben inmiddels 700 hectare met amandelbomen geplant en 1300 hectare wijngaard aangelegd. Vorig jaar was de melkprijs bijzonder slecht en hebben we maanden gehad dat we 400.000 dollar verlies leden. De opbrengst van de amandelen zorgde toen voor een welkome aanvulling.' Maddox blijft bovenal een echte fokkerijliefhebber en noemt enthousiast de namen Jenny Lou, Damion, Aspen, Dundee en de eigengeteste Durhamzoon Lassiter als huidige partners voor de veestapel. Hij heeft nog ideeën te over en rentenieren lijkt vooralsnog niet aan hem besteed. 'Daar pieker ik niet over. Totdat je zeventig bent, ben je bezig met ondernemen, het bedrijf opbouwen en geld verdienen. Na je zeventigste ga je nadenken hoe je het op een zo verantwoord mogelijke manier achter kunt laten aan het nageslacht.'

Jaap van der Knaap

Doug Maddox: 'Heel de VS heeft maar 1500 bedrijven nodig met onze omvang'

Groter en breder denken

